

تعریف : شکاف کام و شکاف لب نقایص

مادرزادی هستند که به دلیل رشد ناقص و بسته نشدن اجزای تشکیل دهنده صورت مانند کام و لب ها ایجاد می گردد . بسته نشدن و شکاف داشتن لب در نوزادان را شکاف لب یا اصطلاحاً "لب شکری و بسته نشدن کامل کام و یا همان سقف دهان را شکاف کام می گویند که البته این نقایص مادرزادی قابل ترمیم هستند .

معمولاً "شکاف لب به شکل یک سوراخ یا شکاف باریک در روی پوست لب بالا است که می تواند تا بینی هم گسترش یابد و شکاف کام یک سوراخ در سقف دهان و حفره بینی است . بعضی از بچه ها هم شکاف کام و هم شکاف لب دارند و بعضی دیگر یکی از شکاف ها را به تنهایی دارند .

علل شکاف کام و لب :

علت این شکاف ها ناشناخته است . اما اعتقاد بر این است که عوامل ژنتیکی و محیط هر دو در ایجاد این شکاف ها موثرند و در این بین ، عوامل ژنتیکی و وراثتی از اصلی ترین و شایع ترین دلایل ایجاد شکاف کام یا لب هستند .

یعنی اگر خانواده ای دارای یک فرزند یا والد مبتلا به شکاف کام یا لب باشند ، احتمال ابتلا در سایر فرزندان هم افزایش می یابد .

سایر علل و عوامل عبارتند از :

- کمبود ویتامین های آ و اسید فولیک
- مصرف بیش از حد سیگار و مشروبات الکلی
- استرس های کنترل نشده در دوران بارداری
- تغذیه نامناسب مادر در دوران بارداری
- قرار گرفتن مادر در معرض مواد جهش زا
- دیابت مادر و خود درمانی (مانند مصرف بعضی داروهای خاص در دوران بارداری)

اقدامات پیشگیرانه :

- گذراندن یک بارداری سالم با رژیم غذایی مناسب و به دور از استرس های محیطی
- مصرف اسید فولیک با دوز و میزان مناسب از چند ماه قبل از بارداری
- انجام معاینات و بررسی مشکلات ژنتیکی پیش از بارداری
- انجام دقیق آزمایشات غربالگری قبل و بعد از بارداری

عوارض و مشکلات ناشی از بیماری ۱-

مشکلات تغذیه ای :

به دلیل وجود ارتباط بین دهان و بینی ، ممکن است در حین تغذیه محتویات دهان وارد مجاری تنفسی شده و باعث ایجاد عفونت های شدید شود . همچنین ورود حجم زیاد هوا به معده در هنگام تغذیه باعث ایجاد نفخ شکم و دل درد های شدید و سیری کاذب شده و درنهایت ممکن است منجر به سوء تغذیه در فرد شود .

۲-مشکلات شنوایی و عفونت های گوش میانی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
لرستان

مرکز آموزشی درمانی شهدای عشایر

شکاف کام و لب

واحد آموزش سلامت- پازنگری ۱۴۰۴

سایت بیمارستان:

<http://shohada.lums.ac.ir>

شماره تلفن های بیمارستان: ۷-۱-۳۳۲۳۶۴۰

مراقبت های قبل از عمل :

تغذیه کودک ۶ ساعت قبل از عمل و کنترل وضعیت او
از نظر عفونت

مراقبت های بعد از عمل :

- باز نگه داشتن راه هوایی
- کنترل وضعیت تنفس
- کنترل دقیق بیمار از نظر خونریزی
- تغذیه با لوله معده به مقدار کم و در حالت نشسته جهت جلوگیری از احتمال خفگی در ابتدا و سپس افزایش دفعات تغذیه و کاهش مقدار شیر در هر نوبت
- آموزش مراقبت به والدین جهت نگهداری کودک در منزل

منابع :

پرستاری کودکان مارلو

شکاف کام و لب , تالیف دکتر حمیدرضا پاکشیر , الهیار
گرامی , مهبد بابائی جهرمی

ورود ذرات شیر درون گوش میانی و عدم کارکرد
صحیح ماهیچه ها باعث عفونت های مکرر گوش میانی
شده و در صورت عدم درمان به موقع , منجر به کم
شنوایی و ناشنوایی می شود .

۳-اختلالات گفتاری :

به دلیل شکاف باز بین دهان و بینی و کاهش فشار هوا
در حفره دهان , این کودکان در ادای کلمات دچار
مشکل بوده و حروف به صورت تو دماغی و نامفهوم
بیان می گردد .

۴-ناهنجاری های دندانی و فکی :

در این کودکان دندان ها اغلب کوچکتر از دندان افراد
طبیعی بوده و یا ناهنجاری به صورت رویش نادرست
موقعیت دندان ها و شمار غیر طبیعی آن ها بروز می
کند .

درمان :

درمان اصلی و اولیه در این بیماران جراحی است که
ممکن است از یک جراحی ساده بستن شکاف لب تا
عمل های پیچیده و تکمیلی بستن شکاف کام ادامه
یابد .